

Licht!

Jaartheme 2019

*Studiedagen Liturgie en Kerkmuziek
in Hoeve.*

Alles begint met licht:

- *'In het begin sprak God 'er moet licht zijn' en er was licht'.*
- *'Jezus zegt het van zichzelf: 'Ik ben het licht der wereld'.*
- *'Kaarsen worden aan het begin van de kerkdienst aangestoken.*
- *'In de Paasnacht de intocht van het Licht.*
- *'Bij het begin van de vespers het Lucernarium.*

En dan muziek:

Eindeloos is het aantal liederen waarin het licht wordt bezongen. In de Byzantijnse traditie is er de eeuwenoude lichthymne 'Phos Hilaron' ('vrolijk, vreugdevol, vriendelijk licht'). Een voorbeeld uit onze tijd is het lied van Huub Oosterhuis 'Licht dat ons aanstoot in de morgen'.

Het gebruik van licht in de eredienst heeft wortels in de tempel- en huisliturgie van het Jodendom. In het Exodus 40, 4 wordt verordend dat er een lampenstandaard moet staan in de tabernakel. Het ontsteken van het licht aan het begin van de vespers herinnert aan het aansteken van de sabbatskaarsen aan het begin van de sabbatsmaaltijd.

Het licht speelt een rol in de viering van de getijden.

In het morgengebed vieren we de opstanding, de zon komt op, de eerste dag! We zingen in de lofzang van Zacharias, het Benedictus, over een stralend licht dat opgaat over hen die in duisternis wandelen.

In het laatste avondgebed (de completen) durven wij ons over te geven aan het duister van de nacht, in het vertrouwen dat Gods licht over ons waakt. We zingen in de Lofzang van Simeon, het Nunc Dimittis, over een licht dat geopenbaard wordt aan de volkeren.

In de nachtwake (de vigilie) worden lichten ontstoken, als teken dat het licht de duisternis overwint. De liturgie van de donkere metten in de stille of goede week kent een omgekeerde beweging. De lichten worden één voor één gedoofd. Uiteindelijk blijft slechts één kaars over, het licht van Christus. I

n de Paasnacht (de moeder aller nachtwaken) zingen we 'Wachters op de morgen, hoe ver is de nacht?'. De diaken brengt de brandende Paaskaars binnen en zingt: 'Licht van Christus!'.

In sommige tradities begint de viering met een feestelijke lichtprocessie. Kaarsen sieren de avondmaalstafel of het altaar. In veel kerken hangt een godslamp. De kerk van het oosten kent de prothesis (een kandelaar met zeven lichten).

Al deze onderwerpen zullen in de werkweek aan bod komen. Uiteraard zullen we er niet alleen maar in theorie mee bezig zijn (in bijvoorbeeld de verdiepingsgroep). We zullen er ook van zingen; er zijn prachtige composities rond het thema licht. En in de vieringen in de kapel komen we samen rond het licht van de Opgestane.